

Nacionalinių skausmo gydymo opioidiniais analgetikais rekomendacijų link

Alfredas Vaitkus

Skausmo klinikų asociacija
www.skausmoklinika.lt, www.jeiskauda.lt

Ekspertų išvados

“Labai ryškūs opioidinių analgetikų vartojimo skirtumai tarp apklaustųjų šalių rodo, kad tinkamo šių vaistų vartojimo **rekomendacijos Europoje yra būtinos.**”

Lėtinio skausmo pacientų dalis, vartojanti **stiprius opioidinius analgetikus** Europoje svyruoja nuo beveik **0 proc. iki 13 proc.** įvairiose šalyse.

Šaltinis: H.Breivik et al. Survey of chronic pain in Europe: Prevalence, impact on daily life and treatment. *European Journal of Pain*, 10 (2006), 287-333

Sprendimų link...

1990 m.

- Skausmo gydymo entuziastai Lietuvoje
- Pirmosios skausmo klinikos Lietuvoje
- Lietuvos skausmo draugija, Lietuvos anesteziologų-reanimatologų draugija, Lietuvos paliatyvios medicinos draugija
- Gydytojų tobulinimosi kursai, konferencijos
- Nauji farmakologiniai produktai
- Oficialus skausmo problemos pripažinimas Europos parlamente, PSO
- Skausmo vertinimo ir malšinimo paslaugų įteisinimas LR
- Leidiniai
- Skausmo klinikų tinklas Lietuvoje

- ir dar, ir dar....

- Nacionalinė opioidinių analgetikų konferencija

2010 m.

Lietuviškos opioidinių analgetikų skyrimo rekomendacijos

Kokios turėtų būti skausmo gydymo opioidiniais analgetikais rekomendacijos?

- Rekomendacinis pobūdis
- Esminė informacija klinikinei praktikai
- Skirta įvairių specialybių gydytojams
- Lengvai skaitoma ir analizuojama
- Pritaikyta užsiėmusiam gydytojui greitai priimti sprendimus

Pagrindiniai opioidinių analgetikų skyrimo etapai

1. Sprendimas pradėti gydymą opioidiniais analgetikais
2. Bandomasis gydymo laikotarpis
3. Ilgalaikis opioidinių analgetikų skyrimas ir stebėseną
4. Specifinių pacientų grupių gydymas
5. Priklausomybės problemos valdymas

Rekomendacijų struktūra

- Opioidinių analgetikų farmakologija
Veikimo mechanizmas, atstovai, klasifikacija, farmakokinetinės ir farmakodinaminės savybės, ekvianalgetinės dozės, vartojimo būdai
- Indikacijos
Kada skirti?
- Gydomo tikslai
Kokio rezultato siekiama, efekto vertinimas skiriant ilgą laiką
- Nepageidaujamos reakcijos
Nepageidaujamos reakcijos, jų reikšmingumas, valdymas
- Praktinės skyrimo rekomendacijos
Nuo kurio vaisto ir kokios dozės pradėti, kaip tęsti, keisti dozes, nutraukti, rotuoti, kokie skyrimo ypatumai specifinėms pacientų grupėms
- Priklausomybės problema ir valdymas
Ką įvertinti prieš nusprendžiant skirti, ką stebėti, ką daryti įtarus piktnaudžiavimą ar pasireiškus priklausomybei, priklausomybės reiškinių profilaktika

Rekomendacijų ruošimas

Remiantis analoginėmis rekomendacijomis bei nauja informacija:

- **British pain society (2010)**
Opioids for persistent pain: Good practice
- **Canadian Guideline for Safe and Effective Use of Opioids for Chronic Non-Cancer Pain (2010)**
- **American pain society, American academy of pain medicine, Opioids guidelines panel (2009)**
Opioid Treatment Guidelines. Clinical Guidelines for the Use of Chronic Opioid Therapy in Chronic Noncancer Pain.
- **American Society of Interventional Pain Physicians (2006)**
Opioid Guidelines in the Management of Chronic Non-Cancer Pain
- **E. Kalso, L. Allan, P. L. I. DelleMijn, C. C. Faura, W. K. Ilias, T. S. Jensen, S. Perrot, L. H. Plaghki, M. Zenz. (EFIC, 2002)**
Recommendations for using opioids in chronic non-cancer pain.
- **European Association for Palliative Care (2001)**
Morphine and alternative opioids in cancer pain: the EAPC recommendations

Klinikinės rekomendacijos

- Indikacijos,
dozavimas,
nepageidaujamos
reakcijos,
problemos etc.

MEDICINA

Teisės aktai

- Kas skiria,
kaip rašo receptą,
kokie ribojami
kiekiai,
kaip apskaito,
kur įsigyja, etc.

TEISĖ

Derinimas

- Multidisciplininė darbo grupė: skausmo medicinos, toksikologijos, psichiatrijos, neurologijos, anesteziologijos, reumatologijos ir kitos
- Derinimas tarp draugijų
- Derinimas su teisine baze: LR SAM ir kt. institucijos
- Derinimas su kitomis gydymo rekomendacijomis:
 - Neuropatinis skausmas. Diagnostikos ir gydymo rekomendacijos suaugusiems (Lietuvos skausmo draugija, 2010)
 - Nugaros apatinės dalies ūminio skausmo diagnostikos ir gydymo metodinės rekomendacijos suaugusiems (Lietuvos skausmo draugija, 2010)

Ekspertų išvados

“Iššūkis – surasti optimaliausią variantą, “jautrų aukso viduriuką” tarp opiofobijos ir opiofilijos tinkamai ir atsakingai skiriant tiek silpnus, tiek stiprius opioidinius analgetikus, kai kiti vaistai ar kitoks gydymas neužtikrina geresnės gyvenimo kokybės.”

Šaltinis: H.Breivik et al. Survey of chronic pain in Europe: Prevalence, impact on daily life and treatment. European Journal of Pain, 10 (2006), 287-333